

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Erectione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

472. Vbi solvendæ decimæ prædiales.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

collecti, ita ut terra desinat illos continere, v. g. si segetes demessa, uva secta, olea excussa, et si necdum factum inde vinum, servata tamen in omnibus loci consuetudine. Castrop. p. 8. nu. 4. cum communi. In foetibus animalium solvenda decima non prius, quam foetus sine matre vivere valeat, quia usque tunc nullius censetur utilitatis. Castrop. *ibid.* Barb. citans Rebuff. q. 6. n. 3. Suar. d. c. 37. n. 6. Fagund. l. cit. c. 5. q. 2. Monet. c. 6. n. 14. Riccium in *pr. aurea resol.* 252. &c. lana, cum oves tondentur, lac, butyrum, caseus, quia tractu temporis colligi debent, in fine illius de iis solvenda decima. Castrop. *ibid.* Pirh. n. 83.

2. Atque ita hinc sequitur, jure communi probabilius deberi has decimas solvi, antequam petantur, cum debeant solvi statim, & debita sint eo ipso, quod fructus sint collecti. Castrop. l. cit. Abb. & Anchar. in c. pervenit. Covar. var. resol. l. 1. c. 17. num. 8. Bonac. d. ult. de prac. Eccles. q. unica. p. 4. n. 2. Azor. d. c. 35. q. 17. contra Card. in c. pervenit. Archid. Parisi. &c. requirentes monitionem: quod tamen ab iis requiri, ne excommunicatio incurrat, non autem ut culpa vitetur, ait Castrop. juxta communem aliorum interpretationem: adeoque jam peccetur mortaliter, si sine justa causa solutio decimarum notabiliter differatur, praesertim ubi a parochia petita sint, cum ipse dies seu tempus solutionis pro creditore interpellat, praecipue cum fructus ipsi realiter obligati sint ad decimas ex juris dispositione. Barb. n. 21. Pirh. n. 93. citans Abb. in c. pervenit. h. t. n. 3. Suar. d. c. 37. n. 2. unde etiam, si ob culpabilem moram solvendi, decima ablata fuerint, seu perierint, aut damnnum passa sint, tenetur talis morosus decimarum debitor ad praestandam ei, cui debebantur, satisfactionem, nisi fuissent pari modo periturae apud creditorem, v. g. parochum juxta l. cum res. ff. de legatis. Secus si dominus vel colonus paratus erat solvere decimas parochia, vel eum monuerit, ut eas reciperet, isque sine justa causa eas recipere recusavit, vel neglexit; tum enim periculum & interitus rei ad ipsum parochum spectat, ipsiusque damno res perit; juxta l. qui decem. ff. de solut. & Gloss. in c. cum homines. v. fructibus collectis. Pirh. n. 93. citans Suar. cit. c. 37. n. 20.

3. Respondeo ad secundum: decima praediales solvenda ex omnibus supra dictis integris, non deductis ante pensionem, tributo, expensis, v. g. seminis aestimatione, pretio pro colendo agro, colligendis fructibus, reparatione domus &c. etiam si postmodum vix proferatur vel colligatur tantum, quantum seminatum fuit, quia omnia, quae ex semine prodeunt, sunt fructus terrae, & de manu Dei proveniunt. c. cum non sit. c. tuam nobis. c. non est. c. cum homines. c. pastoralis. h. t. qui textus omnes accipiunt fructus naturaliter secundum quod dictum q. praeced. Suar. l. cit. c. 35. n. 4. Less. l. cit. c. 39. num. 16. Fagund. l. cit. c. 4. n. 6. Bonac. l. cit. q. 5. p. 3. &c. apud Castrop. n. 1. unde jam colonus, qui colit agrum pro aliqua parte fructuum data, seu relicta sibi in pretium laboris, etsi de tali parte fructuum tantum lucro personali debeat decimam, quamvis hoc videatur non esse amplius in usu, Dominus tamen ipse tenetur de integris fructibus, & non detracta illa parte relicta colono, solvere decimam praedialem, quae soluta, neque colonus neque mercenarius ex re sibi contingente non tenetur solvere amplius decimam, ne alias de eadem re bis solveretur decima. Castrop. *ibidem.* n. 2. peccabit itaque graviter peccato injustitiae & sacrilegii, & subiacet poenis impostis fraudatoribus decimarum, qui

decimam debitam solveret ex fructibus notabiliter deterioribus; quamvis etiam meliora eligere non teneatur, sed possit bona fide mediocria tribuere. Less. l. cit. Fagund. n. 6. Sylv. v. decima. n. 15. apud Castrop. n. 2.

Quaest. 471. Vbi solvenda decima personales?

Respondeo: jure communi ibi sunt solvenda, ubi quis habet domicilium, & Sacramenta suscipere debet. c. ad Apostolica. de decim. Idque tametsi alia adfit Ecclesia baptismalis, ad quam tantquam matricem & primariam baptizandi deferendi sint, Ideo autem in SS. Canonibus quandoque dicitur, decimas Ecclesiae baptismali solvendas esse, ut c. de decimis. c. statimus 16. q. 1. quia cum fideles plerumque in eadem Ecclesia & baptismum, & reliqua Sacramenta, atque divina percipiant, Ecclesia, quibus debentur decima, modo parochiales, modo baptismales vocantur. Laym. l. c. n. 3. in fine. Pirh. n. 90. & seq. contra Abb. in e. cum contingat. h. t. n. 6. in quantum putat aliquam partem decimarum personalium dandam Ecclesiae baptismali ob collatum in ea baptismum, & in recognitionem subjectionis erga Ecclesiam matricem. Dum quis habens duo domicilia, de hyeme habitat in una parochia, de aestate in altera, decima est dividenda. Castrop. cit. p. 6. n. 9. Si quis praeter domicilium principale habet plura accessoria, solvenda haec decima illi parochia, in qua habet domicilium principale, Barb. cit. §. 2. n. 29. Quod si artifex habet domicilium in confinio duarum parochiarum, decima debentur parochia illi, in qua est pars domicilii, in qua semper laborat. *ibid.* ex Fagund. ad prac. §. l. 1. c. 3. n. 6. ubi n. 7. subdit, si dubitetur, de qua parochia sit domicilium, inspiciendam esse januam, seu partem illius principalem, Ita ut hoc semper sit attendendum, nimirum domicilium principale, & si parochianus toto fere anno extra parochiam laboreat. Castrop. *ibid.* cum ibi, ubi habet domicilium, per se & de jure percipere debeat sacramenta, & audire divina, licet per accidens ratione absentiae & peregrinationis ea alibi percipiat. Pirh. n. 84. Barb. cit. §. 2. n. 28. citans Fagund. Si nullibi habet domicilium, ibi solvenda haec decima, ubi majore parte habitat, & quasi domicilium habet. Castrop. *ibid.* pro his omnibus citans Azor. ubi ante. q. 15. Suar. d. l. 1. c. 21. n. 1. &c.

Quaest. 472. Vbi solvenda decima praediales?

1. Respondeo: jure communi isti Ecclesiae parochiali, in qua, seu in cujus jurisdictione situm est praedium, seu res frugifera, etiam si possessor praedii habitet, quin & sacramenta recipiat alibi. c. cum contingat. c. ad Apostolica. c. cum sint homines. h. t. & expressè c. ult. de restit. spol. in 6. Idque ut jura Ecclesiarum, & decima firma permaneant, & ex mutatione personarum non varientur. Castrop. p. 8. n. 6. Sunt enim decima praediales onera realia inhaerentia ipsis praediis, adeoque attendendum non est, num possessor aut colonus praedii, seu fundi sit subditus Ecclesiae, seu parochianus; sed num res seu praedium sit situm intra parochiam. Pirh. n. 85.

2. Decima fructuum perceptorum ex novallibus (quale v. g. dicitur ager, qui nunquam seminatus fuit, nec fructus produxit, & nunc producit fructus, juxta c. quid per novale. de verb. signif.) si in nullius Ecclesiae parochialis territorio situm est novale, spectant ad Episcopum. c. quoniam. de decim. si intra terminos alicujus Ecclesiae parochialis situm, ad illam spectant. Et quod si istius Ecclesiae deci-

mix applicata sint alteri Ecclesie sub verbis generalibus non clare continentibus etiam novalia, sed possibilibus explicari de terris hucusque coli consuetis, spectabunt decimæ adhuc ad Ecclesiam parochialem, in qua situm novale, cum privilegium exigendi decimas ex prædiis alterius parochiæ, utpote contra jus, non sit ampliandum, juxta *c. ult. de decim. Castrop. cit. p. 8. num. 12.* (ubi etiam solvit, quæ obijci poterant ex *c. ex parte. de decimis.*) citans Covar. l. 1. c. 17. num. 15.

3. Similiter decimæ ex fructibus animalium solvendæ ibi, ubi animalia pascunt, accubant, seu morantur, tamen si eorum Dominus moretur alibi. *Gl. in c. 1. de decim. Suar. cit. c. 21. num. 8.* Fagund. *loc. cit. c. 5. num. 5.* apud Castrop. *nu. 7.* (tamen si is *num. 9.* ex Navar. *consil. 1. de decim. num. 20.* dicat probabile, aliquam partem istius decimæ deberi parochiæ, in qua Dominus habitat, & recipit Sacramenta, istamque partem à Nav. statui quartam) Barb. *cit. §. 1. num. 12.* mixtæ enim decimæ magis prædiales quam personales censentur, & sub illis simpliciter comprehenduntur, adeoque prædialium naturam & conditionem sequuntur. Et cum decimæ ex pascuis debeantur Ecclesie, in qua pascua sunt sita, ei solvendæ sunt decimæ ex fructibus pecorum, dum pecora in illis pascunt. Pirh. *num. 88.* quamvis apud eundem *num. 89.* Navar. *l. 3. consil. 1. de decim. n. 3.* quia existimat has decimas ex parte esse personales, velit quartam partem earum solvendam esse parochiæ Domini, etsi ejus pecora neque pascant, neque morentur per ullam anni partem in ista parochia. Unde etiam, si de hyeme pascant in una parochia, de æstate in alia, dividendæ sunt decimæ, semper pro rata, seu proportionem temporis, quo pascua fuerunt in hac vel illa parochia. Ita etiam, ut si greges nulla parte anni morentur in parochia, ubi Dominus assistit, illi nihil earum debeatur. *Gloss. ad c. ad Apostolica. D. Thom. loc. cit. Azor. cit. c. 35. q. 15.* Fagund. *c. 5. n. 6.* Castrop. *cit. n. 7.* Barb. *cit. num. 12.* Suar. *cit. c. 21. n. 7.* Parochiis quoque istis, per quas hujusmodi greges transeunt, etiam si aliquo temporis spatio ibi morentur, nihil debeatur ex his decimis. Castrop. *loc. cit.* quia talia pascua respectu singularum parochiarum sunt parvi momenti, & moraliter fieri nequit, ut decimæ æqualiter dividantur inter omnes illas Ecclesias cum proportione. Pirh. *num. 89.* Quod si in una parochia pascant, in altera verò accubent, seu fixam caulam habeant, dividendæ decimæ, etsi major pars competat parochiæ, in qua pascunt, eò quod ad sustentationem animalis & productionem foetus, non solum pascuis, sed & accubitus requiesque sit necessaria, adeoque parochia, quæ hunc accubitus præstat, non debeat defraudari fructu inde proveniente. Castrop. *num. 8.* citans Rebuff. *de decim. q. 6. n. 16.* dicensque in hoc inclinare Suar. *cit. c. 21. num. 10.* Divo Thom. *loc. cit.* & cum eo Fagund. *cit. c. 5. nu. 10.* Soro. *de just. l. 4. q. 4. a. 3. ad 2.* & aliis sententibus deberi in hoc casu decimas has integrè parochiæ, in qua pascunt. Quod si animalia fugiant de una parochia ad aliam, ibique partiant, decimæ debentur parochiæ, ad quam fugerunt, tenet Barb. *cit. n. 12.* & §. 2. *nu. 37.* citans plures. Porro hæc omnia non nisi de jure communi ita se habent, consuetudine namque, præscriptione aut privilegio induci potest, ut decimæ prædiales, & mixtæ non debeantur Ecclesie extraneæ, aut etiam

P. Leuren, Fori Benef. Tom. I.

ei, in qua Dominus prædii, aut gregis habitat. Pirh. *n. 86. & 87.* Castrop. *n. 10.* ubi etiam ait, probabiliorem habere, quod ad hanc consuetudinem, ut nempe una Ecclesia præscribat, quoad exigendas decimas contra aliam, cui ex de jure sunt debite, requirantur 40. anni cum titulo, & tempus immemorabile sine titulo, cum hac præscriptio sit contra jus, juxta *c. ad aures. de præscrip. & c. 1. r. eodem in 6.* & remittit ad Molin. *de just. d. 71. & 75.* & quod contra obijci potest, solvit *n. 11.* Quod si tamen una Ecclesia contra aliam Ecclesiam possidentem decimas Ecclesie tertiæ sitæ intra territorium utriusque velit imperere, sufficient Ecclesie possidenti, ut à præscriptione, seu possessione non removeatur, anni 40. eò quod titulus requiratur, cum licet in hoc casu jus resistat præscribenti, non tamen facit pro petente *Gl. in c. 1. de præscrip. in 8.* quod approbat Castrop. *ibid.* In casu, ubi dubium, ad quam Ecclesiam prædium pertineret, sufficere consuetudinem 10. annorum, ait Suar. *cit. c. 21. num. 7.* apud Castrop. *l. cit.* Idem dicit, quoad decimas mixtas, cum non sit ita expressum in jure, ad quam Ecclesiam hæc decimæ pertineant, adeoque talis præscriptio non sit ita contra jus. Verùm de ista præscriptione ex professo infra.

4. Denique quod spectat ad locum, ubi recipiendæ sunt decimæ, licet fructus indecimati tritici, vini & similibus, non sint mittendi in horrea propria, & aliis miscendi sine consensu illorum, quibus decimæ debentur, si tamen moniti illi noluerint decimam recipere, possunt recondi, neque teneretur quis expectare. *Curt. c. 25. nu. 43.* & Suar. apud Castrop. *p. 8. n. 5.* sed neque est obligatio ex jure, seu præscribendo à consuetudine (cui aliàs standum est, & ad quam sufficerent 10. anni, utpote de jure non prohibita. *Less. l. 2. c. 6. n. 46.* Suar. *l. cit. c. 37. n. 8.* apud Castrop. *cit. n. 5.*) deferendi decimam ad propriam domum eorum, quibus debetur. *Gl. in c. cum homines, v. fructibus.* Suar. Bonac. &c. apud Castrop. *ibid.* Pirh. *n. 94.*

Quæstio 473. An, & qualiter laici capaces sint juris decimandi?

1. Respondeo primò: potest competere laico jus illud decimandi, de quo supra in divisione decimarum, merè profanum & laicale nullatenus ortum ducens ex illo spirituali; sed ex eo, quod Domini temporales datis prædiis suis in usum fructum, vel Emphiteusin, loco pensionis annuæ imposerint decimam. Verùm de hoc non quæritur. Unde

2. Respondeo secundò: jus decimandi primarium & proprium, hoc est, jus percipiendi decimas jure & nomine proprio, ratione officii & ministerii Ecclesiastici exhibiti nullâ ratione laico competere potest, cum sic spectatum hoc jus sit quid merè spirituale, fundarum, & inseparabiliter connexum cum officio sacro, & ministerio Ecclesiastico spirituali, ut est sacrificare, administrare sacramenta, quod, ut patet, per laicum nullatenus exerceri potest, constat ex *c. quoniam. c. ad hæc. c. decimis. c. prohibemus. &c. de decim. S. Thom. loc. cit.* Castrop. *p. 9. n. 1.* Barb. *de off. paroch. c. 28. §. 2. n. 2.* citans *Curtier. qq. can. l. 2. c. 21. n. 64. Menoch. Covar. &c.* Unde nec ipsæ decimæ prout sunt fructus Ecclesiastici, & stipendium ministerii spiritualis per se debentur laicis

R 2

laicis